

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind Fondul de subvenționare în domeniul mass-media

(nr. 306 din 14.09.2023)

Direcția generală juridică a examinat, proiectul de lege sus-nominalizat, prin prisma prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și ale prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural:

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde art. 73 din Constituție și prevederilor art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, proiectul are ca obiect de reglementare crearea și gestionarea Fondului de subvenționare în domeniul mass-media din Republica Moldova, precum și raporturile ce țin de selectarea beneficiarilor, alocarea subvențiilor, monitorizarea, raportarea și evaluarea utilizării subvențiilor alocate.

3. Potrivit prevederilor art. 58 din Regulamentul Parlamentului, proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare.

4. Cu referire la fundamentarea economico-financiară, condiție obligatorie, potrivit art. 30 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 100/2017, autorul menționează că, pentru implementarea proiectului de lege, vor fi necesare costuri legate de:

- alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat în contul Fondului, volumul cărora ar trebui să reprezinte echivalentul a 1/4 din bugetul furnizorului public național de servicii media pentru anul respectiv;
- organizarea și funcționarea entității responsabile de administrarea Fondului, costuri care vor varia în dependență de opțiunea selectată: secretariatul Consiliului sau o structură distinctă a Ministerului Culturii.

Pe cale de consecință, urmează a fi respectate prevederile art.131 ale Constituției, adoptarea proiectului de lege fiind posibilă doar cu avizul prealabil pozitiv al Guvernului.

5. Potrivit art. 35 din Legea nr. 100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru cele elaborate de deputați.

II. Observații de conținut și de respectare a cerințelor tehnicii legislative:

6. La art. 7

În denumirea articolului sintagma „Ministerului Culturii” se va substitui prin textul „organului central de specialitate al statului”.

La alin. (1) textul „*Autoritatea administrației publice centrale responsabilă*” se va substitui prin textul „*Organul central de specialitate al statului responsabil*”.

7. Atragem atenție la utilizarea diferită a termenilor „*pagina web a ministerului*” (vezi, art.7, alin.(2) lit.h) din proiect) și „*pagina web oficială a ministerului*” (vezi, art.11, alin.(1) din proiect)”.

8. La art. 9

Pentru respectarea clarității și preciziei și întru evitarea interpretărilor nedorite, este necesar de a indica expres instituția, prin intermediul căreia va fi administrat Fondul (prin intermediul Secretariatului Consiliului de experți sau printr-o structură organizațională desemnată din sfera de competență a ministerului). Astfel, alin. (1) și (2) urmează a fi revăzute.

9. La art. 10

La alin. (1) lit.a) textul „*stabilite într-un articol separat al Legii bugetului de stat și*” se va exclude.

10. La art. 11

La alin. (2), întru respectarea prevederilor ce țin de utilizarea terminologiei constante și uniforme, propunem de a substitui textul „*cu caracter restricționat conform legislației*” prin textul „*cu accesibilitate limitată în condițiile legii*” (vezi, Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional).

11. La art. 13

Denumirea articolului, urmează a fi revăzută reieșind din conținutul propriu-zis al articolului. Alin. (2) prevede „*subvenții pentru componenta instituțională (structurală)*” fără ca prezentul proiect să ofere detalii referitor la aspectul dat.

12. La art. 14

Atragem atenție la utilizarea expresiilor „*trebuie să-și desfășoare*”, „*trebuie să conțină, cel puțin*”, care necesită a fi înlocuite prin formule specifice limbajului juridic al actului normativ.

Relatăm că potrivit tehnicii legislative, în dispozițiile de conținut ale actului normativ, verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent, forma afirmativă (vezi, art. 54 alin. (1) lit.j) din Legea nr. 100/2017).

Obiecția este valabilă pentru întregul text al proiectului.

13. La art. 15

Atragem atenție la textul de la alin. (1) lit.f). alin. (2) lit.c) și alin. (3) lit.f). Întru respectarea condițiilor preciziei și clarității, precum și întru asigurarea transparenței și excluderea elementelor de coruptibilitate, este necesar de a indica expres care sunt drepturile și obligațiile solicitanților și beneficiarilor de subvenții.

De asemenea, atragem atenție la norma de la alin. (3) lit.e), potrivit căreia beneficiarii de subvenții sunt obligați „*să notifice Secretariatul Consiliului de experți și să solicite acordul Consiliului de experți, dacă, din motive obiective, pot interveni schimbări în realizarea proiectelor subvenționate din mijloacele Fondului și să acționeze în continuare în funcție de decizia Consiliului*”. Această normă nu întrunește condițiile de claritate și

precizie, motiv ce ar putea crea un șir de interpretări nedorite, neclare cu potențial coruptibil care instituie proceduri administrative.

Este necesară reglementarea unui mecanism clar și de a prevedea care situații ar putea servi drept motive obiective.

14. La art. 17

La alin. (4) lit.b), textul „inclusiv un membru care va exercita atribuțiile de secretariat ale Consiliului de experți, cu statut de funcționar public” se va exclude, ori acesta dublează norma alin. (11) al aceluiași articol.

La alin. (10) este prevăzut că membrii Consiliului desemnați de Ministerul Culturii nu pot fi aleși în funcția de președinte al Consiliului. Însă, atragem atenție că nu este clar referitor la membrul desemnat de Ministerul Educației și Cercetării, faptul dat urmând a fi concretizat.

Textul alin. (14) se va reformula în sensul în care procedura de declarare a conflictelor de interese și modul de soluționare a acestora este reglementată de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și nu potrivit Regulamentului Consiliului de experți.

Alin. (16) urmează a fi adus în corespundere cu art. 11 alin. (2) care prevede publicarea doar a părții dispositive a deciziilor Consiliului de experți.

15. La art. 18

La alin.(2) se va indica corect numărul Codului administrativ „nr. 116/2018”.

16. La art. 19

Conținutul alin. (2) nu corespunde obiectului de reglementare expus în denumirea articolului.

17. La art. 20

Alin. (2) lit.c) comportă caracter neclar și coruptibil, care permite interpretarea normei. Autorul operează cu termeni generali, nefiind stabilite documentele ce demonstrează „capacitatea necesară implementării proiectului sau programului”.

Cu referire la norma de la alin. (3), considerăm că aceasta necesită a fi revăzută și expusă într-o redacție nouă, în sensul că modul și condițiile de completare a dosarului sunt stabilite de Regulament.

18. La art. 21

La alin. (3) lit.b) textul „*autorităților de orice nivel*” se va substitui prin „*autorităților/instituțiilor publice*”.

19. La art. 23

Reieșind din norma de la art. 7 alin. (2) lit.l), conform căreia Ministerul Culturii are atribuția de a elabora și aproba, la propunerea Consiliului de experți, procedura de introducere / excludere în/din Lista de interdicție a beneficiarilor, propunem la alin. (2) al art. 23 de a concretiza că procedura dată va fi stabilită printr-un regulament.

III. Analiza comparată

Din analiza comparată a practicii europene privind constituirea și gestionarea Fondului de subvenționare în domeniul mass-media (material informativ nr.8/09.10.2023, elaborat de Direcția studii parlamentare din Secretariatul Parlamentului), constatăm că în unele state europene există câteva forme de suport a mass-media din partea sectorului public. Aici putem enumera finanțarea prin diferite forme de reduceri sau scutiri de taxe

și/sau rate favorabile pentru utilitățile publice, inclusiv serviciile de telecomunicații, poștă și sprijin direct pentru organizațiile mass-media private, fie sub formă de plăți directe, fie prin subvenționarea costurilor, cum ar fi cele implicate în producție, distribuție sau în întreținerea unor auxiliare partajate, precum agențiile naționale de presă.

Studiul conține informații asupra subiectului vizat din următoarele țări: Croația, Serbia, Suedia, Austria, Belgia, Finlanda, Franța, Grecia, Islanda, Italia, Norvegia, Olanda, Estonia, Portugalia, Ungaria.

Putem exemplifica prin:

În cazul Suediei, din cele cinci subvenții directe de stat disponibile pentru mass-media, două sunt limitate la producția și distribuția de conținut de ziare;

Subvenționarea în Austria este direcționată doar ziarelor locale, regionale și naționale;

În Finlanda, subvențiile directe de stat pentru presă se limitează la reportajele de știri în limba suedeză;

Subvenționarea în Franța este direcționată ziarelor locale, regionale și naționale;

În Islanda există două scheme de subvenții de stat pentru mass-media producătoare de știri;

În Norvegia, subvențiile directe de stat pentru mass-media sunt disponibile pentru mass-media de știri, indiferent de platforma de publicare, etc.

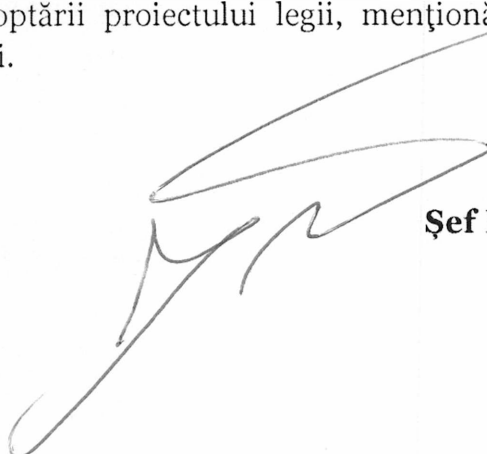
Din analiza efectuată se constată faptul, că subvențiile riscă să pună în pericol pluralismul mass-media, deoarece permit marilor jucători să-și consolideze poziția pe piață în detrimentul jucătorilor mai mici. În schimb, granturile/donațiile/sponsorizările din partea persoanelor fizice/juridice sunt esențiale în asigurarea supraviețuirii instituțiilor media mai mici, care altfel ar putea fi forțate să se închidă. Prin urmare, rațiunea alocării subvențiilor trebuie abordată cu o foarte mare atenție.

Concluzia formulată în urma analizei comparate este că, în multe state există un sistem de subvenționare a domeniului mass-media public sau privat, dar în majoritatea statelor acesta se aplică asupra presei scrise, or aceasta pierde teren în fața tehnologiilor moderne – televiziune, internet, etc.

IV. Concluzii

În concluzie, relatăm că proiectul de lege necesită a fi revizuit pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate.

Referitor la oportunitatea adoptării proiectului legii, menționăm că aceasta ține nemijlocit de atribuțiile Parlamentului.

**Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ**